

ULUSLARARASI
AF ÖRGÜTÜ

YEREL GRUPLAR İÇİN AKTİVİZM ELKİTABI

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ
TÜRKİYE ŞUBESİ

Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi
Yerel Gruplar için Aktivizm Elkitabı

Hazırlayan: Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi

Tasarım: GÜNGÖR GENÇ

Katkılarından dolayı Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi aktivisti Eylül Gür'e teşekkür ederiz.

2016
amnesty.org.tr

ULUSLARARASI
AF ÖRGÜTÜ

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ TÜRKİYE ŞUBESİ

YEREL GRUPLAR İÇİN AKTİVİZM ELKİTABI

YAŞASIN İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ

ERKEKLERİN
SEVGİSİZ
BERGÜN 3 KADIN

ÖLDÜRÜYOR

#BUYASAYLAOLMAZ
BUYASAYLAOLMAZ.ORG

ULUSLARARASI
AF ÖRGÜTÜ

GİRİŞ

Uluslararası Af Örgütü'ne hoş geldiniz!

Aktivistimiz olarak tüm dünyada insan haklarını korumaya ve teşvik etmeye yönelik aktif bir rol oynuyorsunuz. İnsan hakları alanındaki başarılarımızın arkasında sizin kararlılığınız ve çalışmalarınız yer alıyor.

İnsan hakları için verdiğimiz mücadelede yerel gruplardaki aktivizm çalışmalarınızı desteklemek için Yerel Gruplar Aktivizm Elkitabı'nı hazırladık. Bu elkitabı ile yerel gruplarımızda gerçekleştirilebilecek çalışmalardan örnekler ve çalışmalarınızı daha etkin yürütmeniz için öneriler sunuyoruz.

Elkitabı üç bölümden oluşuyor. İlk bölüm Uluslararası Af Örgütü tanıtımı ve çalışmalarını içeriyor. İkinci bölüm yerel gruplarda aktivizmi örneklerle ele alıyor. Üçüncü bölüm ise yerel grupların işleyişi ile ilgili temel bilgiler sunuyor.

Bütün insan haklarının herkes tarafından kullanıldığı bir dünya için birlikte çalışacağız. Aramızda olduğunuz için çok mutluyuz!

Uluslararası Af Örgütü'nün aktivizm faaliyetleri ile ilgili daha fazla bilgiyi ve desteği Aktivizm Koordinatörü'nden alabilirsiniz: aktivizm@amnesty.org.tr

İÇİNDEKİLER

1. ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ	2
1.1. ÇALIŞMALARIMIZ	8
1.1.1. Kampanyalarımız	8
1.1.2. Tehlike Altındaki Bireyler	10
1.1.3. Acil Eylemler	11
1.2. İLKELERİMİZ	15
2. YEREL GRUPLARDA AKTİVİZM	16
2.1. YEREL GRUPLARDA AKTİVİZM FAALİYETLERİ	19
2.1.1. Sokak Eylemleri	19
2.1.2. Sokak Performansları	23
2.1.3. Mektup ve İmza Kampanyaları	25
2.1.4. Stant Çalışmaları	27
2.1.5. Etkinlikler: Panel, Söyleşi ve Film Gösterimleri	29
2.1.6. Video Röportajlar	31
2.1.7. Dijital Aktivizm	33
3. YEREL GRUPLARIN İŞLEYİŞİ	34
3.1. YEREL GRUPLARIN TEMEL İŞLEYİŞİ	36
3.2. YEREL GRUPLARDA SORUMLULUK DAĞILIMI	38
3.3. YEREL GRUPLARA OFİSTEN DESTEK	39
3.4. YEREL GRUP TOPLANTILARI	40
EK: İNSAN HAKLARI EVRENSEL BEYANNAMESİ	42

EMELNİNİ DEĞİL
BEYANINI ESAS AL
KADINIM!!!
#Bizimlemisin

JIN
JIYAN A
AZADI!

Cinsel yönelim ve
cinsiyet kimliği
ayrımcılığına karşı
#Bizimlemisin?

İşçi hakları için
#Bizimlemisin?

ŞERŞER
ÇI JINE
ÇI MERE

ZORLA YERİNDEN
EDİLME
İNSANLIK
İNGÜDÜ

Kadına yönelik
şiddete karşı
#Bizimlemisin?

Mültecilerin insan
hakları için
#Bizimlemisin?

İşçi hakları için
#Bizimlemisin?

DEMOKRASİ
SANDIKTAN
İBARET DEĞİL

FİTRATA
KARŞI
KADININ İNSAN HAKKI
İÇİN
#Bizimlemisin

AŞK AŞK
HÜRİYET
UZAK OLSUN NEFRET!
#BİZİMLEMİSİN?

'GECE YARISI'
GALAN KAPININ
DOST DEMEK
OLDUĞU BİR ÜLKE
İSTİYORUM!

Demokrasi sandıktan
değildir

1. BÖLÜM:

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ

Barışçıl protesto
hakkı için
#Bizimlemisin?

Barışçıl protesto
hakkı için
#Bizimlemisin?

HİÇ BİR
ŞEY
ÖZGÜRLÜK
KADARLI
DEĞERLİ
OLMAZ

Mültecilerin insan
hakları için
#Bizimlemisin?

BENİM BEDENİM
BENİM YENİCİLİĞİM
BENİM MİSTELİKİM
#BİZİMLEMİSİN

İfade özgürlüğü için
#Bizimlemisin?

Polis şiddeti ve
cezasızlığa karşı
#Bizimlemisin?

İŞE İFADE DAVASINI
KAZANAN ÇALIŞAN 2 HAFTA
ÜCRETİNE İZAH EDİLMİŞ
SEĞİM HAKKI ÇALIŞANIN
İŞ DAVASINI TİLEK
SÜRMEKTEDİR

Cinsel yönelim ve
cinsiyet kimliği
ayrımcılığına karşı
#Bizimlemisin?

Kadına yönelik
şiddete karşı
#Bizimlemisin?

Düşünceyi
ifade edersen
gözetim altına alınmadan
korkuyorum
(Düşünce #bizimlemisin)

Uluslararası Af Örgütü, herkesin İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde belirtilen insan haklarına erişebildiği bir dünya için çalışan insanların oluşturduğu küresel bir harekettir. Her insan hakkı ihlalinin bütün insanların sorunu olduğunu savunuyoruz; araştırmalarımız doğrultusunda hak ihlallerini engellemek ve sonlandırmak için eyleme geçiyoruz.

Uluslararası Af Örgütü dünyanın en büyük insan hakları örgütüdür. 216 ülke ve bölgede yedi milyondan fazla aktivistimiz, destekçimiz ve üyemiz ile birlikte insan haklarını savunmak ve hak ihlallerini durdurmak için hareket ediyoruz.

Uluslararası Af Örgütü etkilidir. Kuruluşumuzdan bu yana, mektup ve imza kampanyalarıyla yarattığımız baskı dünya genelinde on binlerce düşünce mahkûmunun serbest bırakılmasına yardımcı oldu. 20 yıl süren küresel kampanyamız sonucunda, silah ticaretinin denetlenmesini sağlayan Uluslararası Silah Ticareti Anlaşması 2014'te yürürlüğe girdi. Soykırım, insanlığa karşı suçlar ve savaş suçlarını soruşturmaya olanak veren Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin kurulması için 1993 yılında başlattığımız kampanya 2002 yılında Mahkeme'nin kurulmasıyla başarıya ulaştı. On yıllardır işkence uygulayan hükümetleri açığa çıkarıyoruz. İşkenceyle Mücadele Sözleşmesi'nin Birleşmiş Milletler'de kabul edilmesi dahil bu konuda birçok kazanımda etkili olduk. Ölüm cezasının kaldırılması için 1977 yılından bu yana kampanyalar yürütüyoruz. O yıl bu cezayı kaldırmış ülke sayısı 14 iken, bugün bu sayı 140'a ulaştı. 2014 yılında Türkiye'de ilk kez mültecilerin hakları ile ilgili bir kanun olan "Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu"nun çıkarılmasında etkili olduk. Uluslararası Af Örgütü, sizin de desteğinizle, insan haklarına saygı duyulan bir dünya için çalışmaya devam ediyor.

Uluslararası Af Örgütü bağımsız ve tarafsızdır.

Hükümetlerden, siyasi ideolojilerden, ekonomik kazançlardan ve dini inançlardan bağımsız hareket ediyoruz. Hiçbir hükümeti ya da siyasi sistemi desteklemiyoruz ya da bunlara karşı çıkmıyoruz. Hükümetlerden, siyasi partilerden ve devletlerarası kuruluşlardan, insan hakları eğitim projeleri dışında insan hakları ihlallerine karşı yürüttüğümüz araştırma ve kampanya çalışmalarımız için fon kabul etmiyoruz. Maddi kaynaklarımızın yüzde 95'inden fazlasını dünya çapında bulunan üyelerimizin bağışları ve bireysel bağışlar oluşturuyor.

Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi

Türkiye'de ilk kez 1970'li yılların ortalarında bir girişim grubu olarak çalışmalarımıza başladık. 1980 darbesi sonrasında diğer tüm sivil toplum örgütleri gibi çalışmalarımız sonlandırıldı. 1995 yılında İstanbul'daki üyelerimiz tarafından yeni bir girişim gurubunun kurulmasıyla Türkiye'de çalışmalarımız tekrar başladı. Bu dönemde özellikle Çin Halk Cumhuriyeti'nde yaşanan insan hakları ihlalleri üzerine faaliyetler gerçekleştirdik. İstanbul Piyalepaşa'da dünyanın farklı yerlerinde zorla kaybedilen kişiler için Dünya Kayıplar Ormanı'nı oluşturduk. İstanbul'daki çalışmalara, 1997 yılında Ankara ve İzmir'deki üyelerimizin başlattığı çalışmalar eşlik etti. Aynı yıl mültecilerin insan haklarıyla ilgili çalışmalar yürüttük.

Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi adıyla resmi kuruluşumuz 2002 yılında gerçekleşti. Kuruluşumuzdan bu yana sürdürdüğümüz çalışmalar arasında kadına yönelik şiddetle mücadele, işçi hakları, silah ticaretinin denetlenmesi, işkenceyle mücadele, ifade özgürlüğü ve toplanma özgürlüğü, mülteci hakları, cezasızlık ve Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Trans ve İnterseks (LGBTİ) hakları yer alıyor. 2002 yılında 80 üyeye yola çıktık; bugün 20,000'e yakın üye ve destekçimiz bulunuyor.

Çalışmalarımızla ilgili daha detaylı bilgi almak için ana sayfamızı ziyaret edin veya bize yazın: amnesty.org.tr, aktivizm@amnesty.org.tr

1.1. ÇALIŞMALARIMIZ

1.1.1. Kampanyalarımız

Kampanya konularımız küreselde, bölgesel düzeyde ve ülkelerdeki gelişmelere bağlı olarak değişir. Kuruluşumuzdan bu yana önemli insan hakları sorunlarına karşı tüm dünyada kampanyalar yürüttük; yürütüyoruz. Örneğin,

Din, dil, ırk, etnik köken, cinsiyet, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, siyasi görüş gibi temellere dayalı **ayrımcılıkla mücadele** ediyoruz.

Barışçıl düşüncelerini özgür bir şekilde ifade edenlerin tutuklanmalarına ve mahkûm edilmelerine karşı çıkıyoruz. Tüm devletlerden **ifade özgürlüğü hakkını** ihlal eden yasaları kaldırılmalarını istiyoruz.

Tüm devletlerden **mülteci haklarını** güvence altına almalarını talep ediyoruz. Mültecilerin zulme uğrama tehlikesi altında oldukları ülkelere geri gönderilmelerine karşı çıkıyoruz.

Ölüm cezasına karşı yürüttüğümüz kampanyalar 1977'den bu yana devam ediyor. O yıl bu cezayı kaldırmış ülke sayısı 14 iken, bugün bu sayı 140'a ulaştı. Ölüm cezasını uygulamaya devam eden ülkelerden bu insanlık dışı cezayı kaldırmalarını talep ediyoruz.

Küresel **silah ticaretini** sınırlayan Uluslararası Silah Ticareti Anlaşması'nın imzalanması için çalışmalar yürüttük. Anlaşmanın 2014'te imzalanmasıyla birlikte tüm devletlerin bu anlaşmayı imzalamaları ve uygulamaları için çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Silahlı çatışmalarda sivillere karşı işlenen hak ihlallerini ortaya çıkarıyoruz ve bu ihlallere karşı duruyoruz.

Hükümetleri ve şirketleri, özellikle yoksulluk içerisinde yaşayan bireylerin yeterli barınma hakkı ve sağlığa erişim hakkı gibi **ekonomik, sosyal ve kültürel haklar**ına saygı duymaya ve hak ihlalleri karşısında hesap vermeye çağırıyoruz.

Küresel ve bölgesel kampanyalarla bağlantılı olarak, Türkiye'de kadına yönelik şiddet, çocuk hakları ve işçi hakları üzerine kampanyalar yürüttük. Türkiye'de yürüttüğümüz güncel kampanya konularımız arasında ifade özgürlüğü ve toplanma özgürlüğü hakları, mülteci hakları, cezasızlık, toplumsal cinsiyet ve LGBTİ hakları yer alıyor.

Kampanyalarımız hakkında detaylı bilgi için amnesty.org.tr adresini ziyaret edin.

1.1.2. Tehlike Altındaki Bireyler

Dünya genelinde birçok kişi kimlikleri, inançları, düşünceleri ve eylemleri nedeniyle hak ihlaline uğruyor ya da uğrama riski altında bulunuyor. Tehlike altındaki bireyler için gerçekleştirdiğimiz kampanyalar çalışmalarımızın kalbinde yer alıyor. Her yıl yüzlerce birey için kampanya başlatıyoruz ve uğradıkları hak ihlallerine son verilmesi için yetkililere çağrıda bulunuyoruz. Örneğin, düşünce mahkûmlarının serbest bırakılmasını, adil yargılanma hakkından mahrum bırakılanların bu haklarına erişimini, zorla tahliye riski altında olanların barınma hakkına saygı gösterilmesini talep ediyoruz. Bireylerin kendilerine de mektuplar yollayarak onlarla dayanışma içerisinde olduğumuzu gösteriyoruz. Kuruluşumuzdan bu yana kampanyalarımız ile dünya genelinde on binlerce düşünce mahkûmunun serbest bırakılmasına yardımcı olduk.

Aktivistlerimiz, tehlike altındaki bireyler için yürüttüğümüz kampanyalarımızın başarısında en önemli rolü oynuyor. Mektuplar yazıyor, imza topluyor, dayanışma mektupları gönderiyor, sokak eylemleri ve sosyal medya eylemleri düzenliyorlar (Detaylı bilgi için bkz. sayfa 25, Mektup ve İmza Kampanyaları).

1.1.3. Acil Eylemler:

Acil eylemler, durumu acilen harekete geçilmesini gerektiren bireyler için gerçekleştirilen hızlı ve kısa süreli kampanyalardır. Hakkında acil eylem yapılan kişiler arasında “kayıp” olan veya işkence görmekte olan bireyler, acil tıbbi yardıma gereksinimi olan tutuklular, ülkelerine geri gönderilmek üzere olan mülteciler, ölüm cezasına mahkûm edilen ve infaz edilmek üzere olan kişiler yer alır.

Acil eylemlerimizde her saniye önem taşır ve bir an önce harekete geçmemiz gerekir. Acil eylem çağrılarımızın hızlı bir şekilde kamuoyuna ulaşmasını sağlarız. Dünya genelinde aktivistlerimiz, üyelerimiz ve insan hakları savunan herkes olabildiğince hızlı bir biçimde mektup, e-posta, faks ve sosyal medya araçları ile yetkililere baskı uygular.

Türkiye Şubesi'nin yürüttüğü acil eylem kampanyalarına acileylem.org.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

To Russia with Love!

LGBTI RIGHTS ARE
HUMAN RIGHTS.

Başarı hikayeleri:

Luiz Basilio Rossi, 1973

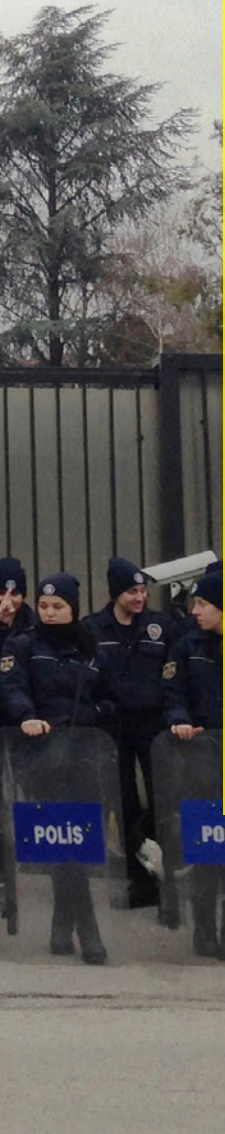
“Lütfen derhal harekete geçin. Harekete geçmeniz Profesör Rossi'nin yerini belirlemek, hatta hayatını kurtarmak için hayati önem taşıyor. Bu şekilde birçok kişi kayboldu ve bir daha bulunmadı. Benzer bir durumun olmaması için her şeyi yapmalıyız.”

19 Mart 1973'te Uluslararası Af Örgütü'ne iletilen bu çağrının ardından Brezilyalı Profesör Luiz Basilio Rossi için ilk acil eylemimizi başlattık. Rossi, 15 Şubat 1973'te São Paulo'da tutuklanmış ve kendisinden o tarihten beri haber alınamamıştı. Bir düşünce mahkûmu ve insan hakları aktivisti olan Rossi'nin hikayesi daha sonra başlatılan on binlerce acil eylemimiz için ilk güçlü örneği sundu. Yetkilere gönderilen mektuplar sonucunda ailesinin Rossi'yi ziyaret etmesine izin verildi. Daha sonra cezaevi koşulları iyileştirildi. Mektupların yağmaya devam etmesiyle Rossi, 24 Ekim 1973'te serbest bırakıldı. Rossi, cezaevine ulaşan mektupların hayatını kurtardığını şu sözlerle anlattı: “Davamın halka duyurulduğunu biliyordum. Artık beni öldüremeyeceklerini biliyordum. Sonra üzerimdeki baskı azaldı ve koşullar düzeldi.”

Fela Kuti, Nijerya, 1986

Müzisyen Fela Kuti, Nijerya'daki askeri hükümeti eleştiren önde gelen isimlerden biriydi. Yaptığı şarkıların çoğu politiktik ve hükümeti kızdıırıyordu. İlki 1976 yılında olmak üzere beş kez tutuklanan Fela, adil olmayan bir yargılanmanın ardından Eylül 1984'te beş yıl hapis cezasına mahkûm edildi. Bir hükümet yetkilisi kararın ardından şu sözleri sarf etti: “Umarım hapiste çürür.”

Uluslararası Af Örgütü, Fela'nın serbest bırakılması için 1985'te bir kampanya başlattı. Bir yıl süren kampanyanın ardından Fela, 24 Nisan 1986'da serbest bırakıldı. Fela'nın oğlu kampanyamızın etkisini şu sözlerle dile getirdi: “Babam, Uluslararası Af Örgütü'nün onu düşünce mahkûmu olarak kabul etmesinden sonra serbest bırakıldı. Ben, hayatı Uluslararası Af Örgütü'nün kampanyalarından bire bir etkilenenlerden biriyim. Lütfen ifade özgürlüğü ellerinden alınanlar için harekete geçerek Uluslararası Af Örgütü'nü destekleyin.”

Hafız İbrahim, Yemen, 2007

2000 yılında Yemen'in Ta'izz kentinde, çoğu erkeğin silahlı olduğu bir düğünde, kutlamalar kontrolden çıktı, bir silah ateşlendi ve bir kişi öldürüldü. Cinayeti o sırada 16 yaşında olan Hafız İbrahim'in işlediği iddia edildi. 2005'te ölüm cezasına mahkûm edildi ve cezayı temyiz etmesine izin verilmedi. Hafız, 29 Ekim 2007'de cezaevinden Uluslararası Af Örgütü'nün Yemen araştırmacısına kısa süre içerisinde infaz edileceğini belirten bir mesaj iletti. Uluslararası Af Örgütü derhal bir acil eylem başlattı. Yemen başkanı çağırımıza infazın, mağdurun ailesinden gelecek affa kadar, ertelenmesine karar vererek cevap verdi. Kampanyamızın da etkisiyle mağdurun ailesi önce infazın Ramazan Bayramı'ndan sonraya ertelenmesine ikna oldu. 30 Ekim 2007 tarihinde ise, tazminat karşılığında Hafız'ı affetti ve Hafız serbest bırakıldı.

Sana'a Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde eğitimini tamamlayan Hafız'ın 2000 yılındaki şu sözleri acil eylemlerimizin hayat kurtardığını gösteriyordu: "Hayatımı Uluslararası Af Örgütü'ne borçluyum. Bundan sonra hayatımı ölüm cezasına karşı kampanya yürütmeye ve insan hakları konusunda farkındalık artırmaya adayacağım."

Enes Kuban Kural, Türkiye, 2010

Çerkez asıllı aktivist Enes Kuban Kural'la ilgili başlattığımız acil eylem sonucunda kendisine İstanbul Valiliği tarafından bir koruma tahsis edildi. Kural, 15 Mayıs 2010'da ofisinden evine dönerken ölüm tehdidi almıştı. Kafkasya Forumu üyesi Kural, Rusya'nın Soçi kentinde gerçekleşecek olan Kış Olimpiyatları'na karşı aktif olarak kampanya yürütüyordu. Koruma tahsis edilmesinin ardından Uluslararası Af Örgütü'ne teşekkür eden Kural, acil eylemimiz olmasaydı, yetkililerin kendisine koruma sağlamayacaklarına ya da ona yönelen bu tehdidi ciddiye almayacaklarına inandığını söyledi.

1.2. İLKELERİMİZ

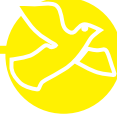
İnsan haklarının evrenselliği ve bölünmezliği: İnsan hakları evrenseldir; cinsiyet, ırk, cinsel yönelim, din, etnik köken, siyasi ya da diğer görüşleri fark etmeksizin herkes için aynıdır. Hepimiz özgür; onur ve haklar açısından eşit doğarız. İnsan hakları bölünmez. Tüm haklar birbirleriyle bağlantılıdır ve birbirlerinden ayrı değerlendirilemez. Bu ilke doğrultusunda herkes için insan haklarını savunuyoruz ve tüm insan hakları için hareket ediyoruz.

Küresel kapsamlılık: Dünyanın her yerinde çalışmalarımızı yürütüyoruz. Ülkeler arasında kıyaslama yapmıyoruz; insan hakları ihlallerini ciddiyetlerine göre ele alıyoruz.

Tarafsızlık: Herhangi bir hükümeti, siyasi sistemi ya da haklarını savunduğumuz mağdurların görüşlerini desteklemiyor ya da bunlara karşı çıkmıyoruz.

Bağımsızlık: Hükümetlerden, siyasi ideolojilerden, ekonomik ve dini görüşlerden bağımsız hareket ediyoruz. İnsan hakları eğitim projeleri dışında, insan hakları ihlallerine karşı yürüttüğümüz araştırma ve kampanya çalışmalarımız için devletlerden, devletlerarası kuruluşlardan ya da siyasi partilerden fon kabul ya da talep etmiyoruz. Maddi kaynaklarımızın büyük çoğunluğunu dünya çapında bulunan üyelerimizin bağışları ve bireysel bağışlar oluşturuyor.

Uluslararası dayanışma: İnsan haklarının korunmasının sınırlar ötesi bir sorumluluk olduğuna inanıyoruz. Dünyanın herhangi bir yerinde gerçekleştirilen bir hak ihlali için sadece oradaki aktivistlerimiz değil, dünyanın farklı coğrafyalarından binlerce aktivistimiz harekete geçiyor. Aktivistlerimiz birçok farklı ülkeden ve kültürden geliyor ve birbirleriyle dayanışma içerisinde insan hakları çalışmalarını gerçekleştiriyor.

No more
push backs
#SOSEurope

No more deaths
in the Aegean Sea

Kara sınırlarında
sığınmacı haklarına erişim!

Geri İtmelere Son!
#SOSEurope

οι άνθρωποι
πέρα από
τα σύνορα
#SOSEurope

Safe and regular
routes to Europe
for refugees
#SOSEurope

2. BÖLÜM:

YEREL GRUPLARDA AKTİVİZM

Ege Denizi'nde
Ölümlere Son!
#SOSEurope

ΑΕΦΑΛΕΙΕ ΚΑΙ
ΝΟΜΙΜΕΣ ΔΙΟΔΟΥΣ
#SOSEurope

Akdeniz'de
Ölümlere Son!
#SOSEurope

OXI ANAGI
SANATOI
ETO AIRAIO
#SOSEurope

OXI ANAGI
ANOSHEEIE
#SOSEurope

Akdeniz'de
Ölümlere Son!
#SOSEurope

Yerel gruplarımız,

- ✘ insan hakları çalışmalarımız bağlamında **farkındalık yaratmak** ve **kamuoyunu harekete geçirmek**,

- ✘ tehlike altındaki bireylere yönelik **hak ihlallerini durdurmak** için mücadele etmek,

- ✘ **görünürlüğümüzü artırmak** ve daha fazla kişiyi hak ihlallerine karşı **aramıza katılmaya teşvik etmek** için birlikte hareket eden aktivistlerimizden oluşur.

Gruplarımız bu amaçlar için harekete geçmek isteyen, ilkelerimizi ve temel değerlerimizi destekleyen herkese açıktır.

2.1. YEREL GRUPLARDA AKTİVİZM FAALİYETLERİ

Amaçlarımız doğrultusunda bu bölümde belirtilen aktivizm faaliyetlerini ve daha fazlasını hayata geçirebilirsiniz. Yerel gruplar, ilkelerimizin korunmasını sağlamak adına Uluslararası Af Örgütü'nün raporları ve açıklamalarında bildirilen insan hakları bilgileri çerçevesinde hareket etmelidir ve faaliyetleri Uluslararası Af Örgütü'nün kampanyaları ve diğer insan hakları çalışmaları ile ilgili olmalıdır. Faaliyetler Aktivizm Koordinatörü ile birlikte planlanmalı veya Aktivizm Koordinatörü faaliyetler hakkında bilgilendirilmelidir.

2.1.1. Sokak Eylemleri

Sokak eylemleri, insan hakları ihlallerinin kabul edilemez olduğunu göstermek için güçlü bir araçtır. Sokak eylemlerinde aktivistlerimiz, kamuya açık bir yerde belirli bir gün ve saatte toplanarak yetkililere kampanyalarımızla ilgili taleplerimizi iletir veya tehlike altındaki bireyler için çağrıda bulunur. Bunu yaparken yaratıcı bir performans sergileyebilir veya bir basın açıklaması yapabilir.

Hatırlanması gerekenler:

- ✘ Sokak eylemlerinizin içeriğini, tarihini, yerini ve malzemelerini Aktivizm Koordinatörü ile birlikte planlayın. Böylece etkimizi artırır ve kampanya mesajlarımızın net bir şekilde iletilmesini sağlarız.
- ✘ Basın açıklamaları ve eylemler Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun ilgili maddelerinin ihlal edilmemesi kaydıyla anayasal bir hak ve izne tabi değildir. Fakat, gündem ve eylem yapılacak bölgenin hassasiyetleri göz önünde bulundurularak bulunduğunuz yerin en yüksek idari makamına bildirim yapmak gerekebilir. Bildirimler için en az 15 gün önceden Aktivizm Koordinatörü ile iletişime geçin.
- ✘ Eylem alanını mutlaka önceden ziyaret edin. Eylem günü aynı yer ve saatte başka bir eylem, basın açıklaması vb. etkinlik olmadığından emin olun.
- ✘ Eylemin duyurulması ve basın davet edilmesi için Aktivizm Koordinatörü ile en az bir hafta öncesinde iletişime geçin.
- ✘ Basın açıklaması yapmak istiyorsanız Aktivizm Koordinatörü ile iletişime geçin. Tüm basın açıklamaları Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi tarafından yazılır.
- ✘ Eylem sırasında konuya ve eyleme dair bilgi içeren el ilanlarının dağıtılması ve eylem sırasında insanların sorularını cevaplaması için aranızdan bir ya da birkaç kişiyi seçin.
- ✘ Eylem alanında aktivistimiz olduğunuzu belirtmek için Uluslararası Af Örgütü'ne ait tişörtleri veya işaretleri kullanın.
- ✘ Eylem sırasında konuyla ilgili bir imza kampanyamız varsa imza dilekçelerini yanınızda bulundurun. Böylece ilgili kişilerin hemen imza vermesini sağlayabilirsiniz.
- ✘ Eylem sırasında güvenlik görevlileriyle veya yetkililerle Aktivizm Koordinatörü'nün veya aranızdan belirlediğiniz bir kişinin iletişim kurmasına izin verin.
- ✘ Eylem sırasında, daha sonra basılı olarak da kullanabilmemiz için iyi kalitede fotoğraflar çekecek bir kişi belirleyin. Eylem başlar başlamaz, cep telefonu ya da o an gönderim yapabileceğiniz bir aygıt ile çektiğiniz bir fotoğrafı, sosyal medyada paylaşması için Aktivizm Koordinatörü'ne iletin.
- ✘ Eylemin hemen ardından, çektiğiniz fotoğrafları, arşivlemesi ve basınla paylaşması için Aktivizm Koordinatörü'ne iletin.

İpuçları:

- ✘ Uluslararası insan hakları günlerinde ya da insan hakları ihlallerini gündeme getirebileceğiniz diğer önemli günlerde eylem yapabilirsiniz. Bu günlerde yapılan eylemler kamuoyunun, basın ve yetkililerin ilgisini çekmek için etkili olabilir.

İnsan hakları günlerinden bazıları:

- 10 Aralık: Dünya İnsan Hakları Günü
- 8 Mart: Dünya Kadınlar Günü
- 3 Mayıs: Dünya Basın Özgürlüğü Günü
- 15 Mayıs: Dünya Vicdani Retçiler Günü
- 17 Mayıs: Uluslararası Homofobi ve Transfobi ile Mücadele Günü
- 20 Haziran: Dünya Mülteciler Günü
- 26 Haziran: İşkenceye Karşı Mücadele ve İşkence Görenlerle Dayanışma Günü
- 20 Kasım: Nefret Suçu Mağduru Transları Anma Günü
- 25 Kasım: Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü

- ✘ Belirli bir ülkeyi ilgilendiren sokak eylemlerini o ülkenin elçiliği ya da konsolosluk önünde gerçekleştirebilirsiniz. Kendi ülkenizdeki ihlaller hakkında eylem yaparken yetkililer açısından görünürlüğü olan yerleri tercih edebilirsiniz.

Örnekler:

Guantanamo Kapatılsın!

Aktivistlerimiz ABD'ye ait Guantanamo Askeri Cezaevi'nin kapatılması talebiyle 11 Ocak 2009'da Ankara'da İnsan Hakları Anıtı önünde bir sokak eylemi düzenledi. Savaş esirlerinin Guantanamo'ya getirilerek işkence ve kötü muameleyle maruz bırakılmaya başlanmasının yıl dönümünde düzenlenen eylemde, turuncu mahkûm tulumları giyerek ve "Guantanamo'yu Kapatın" yazılı pankart açarak basın açıklaması yaptılar ve el bildirileri dağıttılar.

Aşk bir insan hakkıdır!

Aktivistlerimiz 14 Şubat 2014'te Ankara'da Rusya Federasyonu Büyükelçiliği ve İstanbul'da Rusya Federasyonu Başkonsolosluğu önünde eş zamanlı eylemler düzenledi. Eylemlerin amacı Rusya'da LGBTİ bireylere yönelik ayrımcı yasaları eleştirmek ve LGBTİ aktivisti Elena Klimova'ya yönelik suçlamaların düşürülmesini talep etmektir. Eylem LGBTİ hakları örgütü Kaos GL ile birlikte düzenlendi. Eylemin Sevgililer Günü'nde "Aşk bir insan hakkıdır!" sloganı ile yapılması eyleme olan ilgiyi artırdı. Aktivistlerimiz eylem sırasında kartpostal da dağıttı. Eylem, belirli bir günde olması, elçilik ve konsolosluk önünde eş zamanlı olarak gerçekleştirilmesi ve bir sivil toplum örgütü ile işbirliği içerisinde yapılması açısından iyi bir aktivizm örneğiydi.

2.1.2. Sokak Performansları

Sokak performansları insan hakları ihlallerine dikkat çekmek için etkili bir yöntemdir. Sokak tiyatrosu ve flashmob dünya genelinde aktivistlerimizin sıklıkla düzenlediği sokak performansları arasındadır. **Sokak tiyatrosu**, kısa bir senaryoyu sokak, park, üniversite yerleşkesi vb. bir alanda canlandırarak orada bulunan ya da geçmekte olan insanları, belirli bir insan hakları konusu veya ihlali hakkında bilgilendirmeyi amaçlar. **Flashmob**, grup tarafından içeriği, yeri ve zamanı kararlaştırdıktan sonra kamuya açık bir alanda bir anda ortaya çıkan ve kısa bir dans, müzik vb. bir performanstan sonra hemen dağılan bir eylemdir. Gündelik hayatın içinde şaşırtıcı bir şekilde ortaya çıktığı için oldukça dikkat çekicidir.

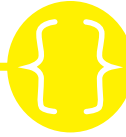
Hatırlanması gerekenler:

- ✘ Sokak performanslarınızın içeriğini, tarihini, yerini ve malzemelerini Aktivizm Koordinatörü ile birlikte planlayın. Böylece etkimizi artırır ve kampanya mesajlarımızın net bir şekilde iletilmesini sağlarız.
- ✘ Performansların olayları küçümsemeyen ve mağdurları rahatsız etmeyen bir içeriğinin olmasına dikkat edin. Sokaktan geçenlerin gerçek zannedebileceği şiddet ya da insan kaçırmaya sahneleri içeren performanslardan kaçınınız.
- ✘ Performansın gerçekleştirileceği yer için izin almak gerekli ise Aktivizm Koordinatörü ile iletişime geçin.
- ✘ Prova yapın, performansı gerçekleştireceğiniz yeri önceden görün ve mümkünse orada da prova yapın.
- ✘ Ele aldığınız konuya dair bilgi içeren el ilanlarının dağıtılması için aranızdan bir ya da birkaç kişiyi seçin.
- ✘ Ele aldığınız konuyla ilgili bir imza kampanyamız varsa imza dilekçelerini yanınızda bulundurun. Böylece ilgili kişilerin hemen imza vermesini sağlayabilirsiniz.
- ✘ Performans sırasında video ve fotoğraf çekin. Bu alanda deneyimli aktivistler sorumluluk alırsa çekimlerinizin kalitesi artar. Videoyu ve fotoğrafları performansın ardından en kısa sürede Aktivizm Koordinatörü'ne iletin.

İpucu:

Sokak tiyatrosu ve flashmob dışında, ritim grubu gibi farklı sokak performansları da düzenleyebilirsiniz.

Örnek:

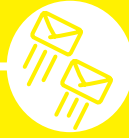
İnsan hakları ihlalleri için ses çıkar!

Aktivistlerimiz, Nijerya'da petrol hatlarındaki sızıntılar nedeniyle sağlık ve gıda haklarına erişmeyen Bodo halkına destek vermek amacıyla, 2013 yılı 10 Aralık İnsan Hakları Günü'nde İstanbul Galatasaray Lisesi önünde bir ritim performansı sergiledi. Eylemin amacı Nijerya'da petrol hatlarındaki sızıntılar nedeniyle sağlık ve gıda haklarına erişmeyen Bodo halkına destek vermektir. Malzeme olarak araba parçaları, benzin ve mazot bidonlarını kullanan aktivistlerimiz bu eylemle kısa süre içinde yüzlerce imza topladı. Aktivistlerimiz performansı videoya çekti. Video daha sonra Bodo halkına dayanışma mesajı olarak gönderildi.

2.1.3. Mektup ve İmza Kampanyaları

Yetkililere mektup yazmak 1961'den beri küresel olarak sürdürdüğümüz bir aktivizm yöntemidir. Günümüzde mektup yazmak yerini büyük ölçüde imza kampanyalarına bıraktı. İnternet ortamında veya basılı dilekçelerle topladığımız imzalarla güncel kampanyalarımız ya da tehlike altındaki bireylerle ilgili taleplerimizi yetkililere iletiyoruz. Aktivistlerimiz imza kampanyalarını internet ortamında yaygınlaştırmanın yanı sıra Aktivizm Koordinatörü'nden aldıkları basılı dilekçelerle de imza topluyor. Bu amaçla stantlar açıyor, eylemler ve etkinlikler düzenliyorlar.

Dayanışma mektupları:

Mektup yazma tekniğini tehlike altındaki bireylerle dayanışma içerisinde olduğumuzu göstermek amacıyla kullanmaya devam ediyoruz. Onlara destek mesajlarımızın yer aldığı kartpostallar ve mektuplar yolluyoruz; e-posta gönderiyoruz. Aktivistlerimiz mektup yazma atölyeleri düzenleyerek mağdurlara mesajlarıyla destek vermeleri için başka kişileri de harekete geçiriyor. ABD'nin insan hakları ihlallerini ortaya çıkardığı için hapis cezasına mahkûm edilen Chelsea Manning'in avukatının şu sözleri dayanışma mektuplarının önemini özetliyor:

“Chelsea, Uluslararası Af Örgütü'nden ve destekçilerinden gelen inanılmaz destek nedeniyle çok mutlu. Ona on binlerce kart ve mektup gönderen herkese teşekkür etmek istiyor. Dünyanın her yerinden insanların ona destek olduğunu ve onun cezaevinden çıkmasını istediğini bilmek kendisini cesaretlendiriyor. Chelsea ve ben, onun adına eylemler düzenleyen Uluslararası Af Örgütü'ne ve bunu mümkün kılan bütün iyi insanlara teşekkür ediyoruz. Gerçekten minnettarız.”

Nancy Hollander, Chelsea Manning'in avukatı (2015)

Hatırlanması gerekenler:

- ✘ Güncel imza kampanyalarımızla ilgili bilgileri ve dilekçe dahil tüm malzemeleri Aktivizm Koordinatörü'nden talep edebilirsiniz.
- ✘ Tehlike altındaki bireyler için yürüttüğümüz tüm imza kampanyalarına ve acil eylemlere basılı dilekçelerle imza toplayarak destek verebilirsiniz. Dilekçeleri Aktivizm Koordinatörü'nden talep edebilirsiniz.
- ✘ İmzalı dilekçeleri ve tehlike altındaki bireyler için yazdığımız dayanışma mektuplarını ofise teslim edin. Ofiste bir araya getirilen dilekçeler ve mektuplar Aktivizm Koordinatörü tarafından ilgili adreslere gönderilir.
- ✘ Bu elkitabında adı geçen tüm çalışmaları planlarken ele aldığınız konuyla ilgili mutlaka bir imza kampanyamız olduğunu göz önünde bulundurun ve mümkünse tüm çalışmalarınız sırasında imza toplayın.

Haklar için Yaz:

Her yıl 10 Aralık İnsan Hakları Günü kapsamında dünyanın en büyük mektup ve imza kampanyası olan “Haklar için Yaz”ı düzenliyoruz. Aralık ayı boyunca hakları ihlal edilen bireyler için yetkilileri mektup ve imza yağmuruna tutuyoruz. Ayrıca hakları ihlal edilen bireylerin kendilerine de dayanışma mesajları gönderiyoruz. Her yıl Aralık ayından önce Aktivizm Koordinatörü ile iletişime geçerek bu kampanyayı aktif bir şekilde yürütebilirsiniz.

2.1.4. Stant Çalışmaları

Festivaller, söyleşiler, film gösterimleri, üniversite şenlikleri vb. etkinliklerde ve insanların yoğun olarak bulunduğu cadde ve sokaklarda stant açmak, Uluslararası Af Örgütü'nü görünür kılmak, çalışmalarımız hakkında insanları bilgilendirmek, insan hakları ihlalleri ile ilgili farkındalık yaratmak, imza toplamak ve aramıza yeni aktivistler katmak için oldukça etkili bir yöntemdir.

Hatırlanması gerekenler:

- ✘ Kamusal bir alanda stant açmak için her zaman resmi yetkililere bildirim yapmak ve izin almak gerekir. Stant açmayı düşündüğünüz tarihten en geç 15 gün önce Aktivizm Koordinatörü ile bildirim ve izin için iletişime geçin.
- ✘ Standınızın görünürlüğünü artırmak için logomuzun bulunduğu malzemeleri ve tanıtım malzemelerini (broşür, poster vb.) Aktivizm Koordinatörü'nden en geç bir hafta önce talep edin.
- ✘ Stant faaliyetlerinde güncel kampanyalarımız veya tehlike altındaki bireylerle ilgili kampanyalarımıza imza toplayın. Kampanya malzemelerini Aktivizm Koordinatörü'nden en geç bir hafta önce talep edin.
- ✘ Stant faaliyeti sırasında aktivist olmak isteyenlerin iletişim bilgilerini alın ve daha sonra onlarla iletişime geçin.
- ✘ Stant faaliyeti sırasında üye olmak isteyenler için yanınızda üye giriş formu bulundurun ve doldurulmuş formları Aktivizm Koordinatörü'ne teslim edin.
- ✘ Stant faaliyeti sırasında iyi kalitede çekilmiş bir fotoğrafı sosyal medyada paylaşması için Aktivizm Koordinatörü'ne iletin.
- ✘ Çektiğiniz fotoğrafları arşivlemesi için faaliyetin ardından en kısa sürede Aktivizm Koordinatörü'ne iletin.

İpucu:

Aktivistlerimiz insan hakları üzerine çalışan diğer sivil toplum örgütlerinin çalışmalarımızla bağlantılı olan panel, söyleşi, film gösterimi, sergi gibi etkinliklerinde bu örgütlerin izniyle stant açabilir ve imza toplayabilir. Aktivizm Koordinatörü'nden etkinliklerine dahil olmayı planladığımız sivil toplum örgütlerinin temel değer ve ilkelerimizle uyumlu olup olmadığını öğrenerek bu tür ortaklıklar kurabilirsiniz.

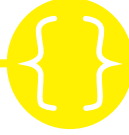
2.1.5. Etkinlikler: Panel, Söyleşi ve Film Gösterimleri

Panel ve söyleşiler bir insan hakları konusu üzerine daha fazla bilgi edinmek ve konuyu tartışmak için alan yaratır. Ayrıca yeni insanların aramıza katılmasını sağlayabilir. Aktivistlerimiz, çalıştığımız insan hakları konuları üzerine uzman olan veya deneyimleri olan kişileri davet ederek bu tür etkinlikler düzenler. Konuşmacılar, Uluslararası Af Örgütü temsilcileri olabileceği gibi, gazeteciler, akademisyenler, sivil toplum örgütü çalışanları ve kimi zaman mağdurların kendisi olabilir. Aktivistlerimiz, hak ihlalleri üzerine farkındalık yaratmak ve belirli insan hakları konularına ilgisi olan kişilere ulaşmak için panel ve söyleşilerin yanı sıra film gösterimleri de düzenler.

Hatırlanması gerekenler:

- ✘ Bu tür etkinliklerinizin içeriğini, tarihini ve yerini Aktivizm Koordinatörü ile birlikte planlayın. Böylece etkimizi artırır ve kampanya mesajlarımızın net bir şekilde iletilmesini sağlarız.
- ✘ Panel ve söyleşilerinize davet edilecek konuşmacıları ve filmleri Aktivizm Koordinatörü ile birlikte belirleyin. Böylece etkinliğin içeriğinin ilkelerimiz ve değerlerimiz ile uyumlu olduğundan emin oluruz.
- ✘ Film gösterimlerinin hemen ardından ele alınan insan hakları konusu üzerine bilgi ve deneyimlerini paylaşabilecek bir konuşmacı ile söyleşi düzenleyebilirsiniz.
- ✘ Etkinliğin duyurulması ve yaygınlaştırılması için en geç 15 gün önce Aktivizm Koordinatörü ile iletişime geçin.
- ✘ Etkinliğin yapılacağı mekânı önceden ziyaret ederek etkinliğiniz için uygun olup olmadığını kontrol edin.
- ✘ Etkinlik sırasında alanda bir stant kurun ve konuyla ilgili kampanyalarımız için imza toplayın. Kampanya ve stant malzemelerini en geç bir hafta önce Aktivizm Koordinatörü'nden talep edin.
- ✘ Etkinlik sırasında aktivist olmak isteyenlerin iletişim bilgilerini alın ve daha sonra onlarla iletişime geçin.
- ✘ Etkinlik sırasında iyi kalitede çekilmiş bir fotoğrafı sosyal medyada paylaşması için Aktivizm Koordinatörü'ne iletin.
- ✘ Etkinliğin ardından en kısa sürede çektiğiniz fotoğrafları arşivlemesi için Aktivizm Koordinatörü'ne iletin.

Örnekler:

Adaletin Bu Mu Dünya?

Aktivistlerimiz 6 Aralık 2014'te İzmir Fransız Kültür Merkezi'nde "Adaletin Bu Mu Dünya?" başlıklı bir panel düzenledi. Gazeteci İsmail Saymaz, Avukat Gürkan Korkmaz ve Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden Yard. Doç. Dr. Öznur Sevdiren panelin konuklarıydı. Türkiye Şubesi Kampanyalar ve Savunuculuk Direktörü de konuşmacı olarak panele katıldı. Türkiye'de ifade özgürlüğünün önündeki engelleri ve cezasızlık sorununu ele alan panel sırasında aktivistlerimiz stant açarak Haklar için Yaz kampanyamız için imza topladı.

İfade Özgürlüğü ve İç Güvenlik Paketi Konferansı

Aktivistlerimiz 11 Şubat 2015'te Muş'ta, Türkiye Şubesi Direktörü ve İHD Muş Şubesi Başkanı'nın konuşmacı olarak yer aldığı "İfade Özgürlüğü ve İç Güvenlik Paketi" konulu bir konferans düzenledi. Konferansın konusu insan haklarını tehdit eden "İç Güvenlik Paketi" ve Türkiye'de ifade özgürlüğünün durumuydu. Aktivistlerimiz, katılımın yoğun olduğu konferans sırasında stant açarak acil eylemlerimize imza topladı.

2.1.6. Video Röportajlar

Video röportajlar ile insanların bir konuda neler düşündükleri, bir konudan veya olaydan haberdar olup olmadıkları öğrenilebilir. Röportaj yapılan kişilerin haberi ve izniyle kayıt edilen bu röportajlar internet ve sosyal medya kanallarından yaygınlaştırdığında farkındalık yaratan etkili araçlara dönüşebilir.

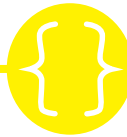
Hatırlanması gerekenler:

- ✘ Video röportajın içeriğini, tarihini ve yerini Aktivizm Koordinatörü ile birlikte planlayın. Böylece röportajın ilke ve temel değerlerimizle uyumlu olduğundan ve kişileri rencide etmeyecek nitelikte olduğundan emin oluruz.
- ✘ Video röportajların çekimi ve kurgusu için bu alanda teknik bilgi ve iyi kalitede malzemeler gereklidir. Bu amaçla bu alanda deneyimli aktivistlerden veya diğer kişilerden destek alabilirsiniz.
- ✘ Video çekimlerinde yer alacak kişilerin yazılı veya görüntülü olarak onayını alın.
- ✘ Video röportajı yayımlanması planlanan tarihten en az bir hafta önce kurgusu yapılmış olarak Aktivizm Koordinatörü ile paylaşın.

İpucu:

Video röportajların insan hakları ile ilgili bir günde paylaşılması ya da haklar adına önemli bir haftada yapılması çalışmanın sosyal medyada görünürlüğünü ve farkındalık yaratmak açısından etkisini artırır (Uluslararası insan hakları günleri ve diğer önemli günler için bkz. sayfa 21).

Örnek:

Heteroseksüel Olduğunuzu Ne Zaman Anladınız?

Aktivistlerimiz 2014 yılı Onur Haftası'nda LGBTİ bireylere yöneltilen ayrımcı ve önyargılı sorulara dikkat çekmek amacıyla bir video röportaj gerçekleştirdi. Video, sosyal medyada yaygınlaştırıldığı ilk haftada 140 bine yakın kişiye ulaştı. Paylaşımın Onur Haftası'nda gerçekleştirilmesi çok sayıda kişiye ulaşması açısından etkiliydi. Videoya ulaşmak için tıklayın: <http://vimeo.com/99403430>

2.1.7. Dijital Aktivizm

Sosyal medya ağları ve internet yetkililere taleplerimizi iletmek ve farkındalık yaratmak için önemli imkânlar sunuyor. Aktivistlerimiz blog, e-posta ve Twitter başta olmak üzere sosyal paylaşım siteleri gibi iletişim araçlarını insan hakları konusunda harekete geçmek için kullanıyor. Örneğin tehlike altındaki bireyler için Aktivizm Koordinatörü ile birlikte Twitter eylemleri planlıyor ve gerçekleştiriyor. Blog açarak kampanya ve yerel grup çalışmaları hakkında yazılar yazıyor ve bunların daha fazla kişiye ulaşmasını sağlıyorlar.

Sosyal medya ağları ve internet, yerel gruplarımız için inanılmaz bir iletişim olanağı ve eylem planlama potansiyeli de içeriyor. Aktivistlerimiz, Facebook, Twitter, bloglar vb. kanallar aracılığıyla diğer yerel aktivist gruplarıyla iletişim kurulabilir, eş zamanlı eylemler planlayabilir, deneyim ve eylem malzemeleri paylaşabilir, çalışmalarının çok daha fazla insana ulaşmasını sağlayabilir.

Dijital aktivizm ile ilgili detaylı bilgiyi Aktivizm Koordinatörü'nden edinebilirsiniz.

Hatırlanması Gerekenler:

- ✘ Sosyal medya hesapları Uluslararası Af Örgütü çalışanları tarafından yönetilir. Resmi hesaplar dışında grup ya da sayfa açmak isterseniz Aktivizm Koordinatörü ile iletişime geçin.
- ✘ Aktivistlerimizin tüm çalışmalarını sosyal medya hesaplarımız üzerinden duyurmaya gayret ediyoruz. Eylem ve etkinliklerinizi Aktivizm Koordinatörü'ne ileterek resmi sosyal medya hesaplarımız üzerinden yaygınlaştırılmasını sağlayabilirsiniz. Böylece hem çalışmalarınızın görünürlüğü artar hem de başkalarına etkinlik düzenlemek, grup kurmak için ilham verebilirsiniz.
- ✘ Sosyal medya ve internetteki paylaşımların Uluslararası Af Örgütü'nün ilkeleri ve temel değerleri ile uyumlu olması gerekir. Paylaşımlarınızın içeriğinden emin değilseniz Aktivizm Koordinatörü'ne danışın.
- ✘ Twitter eylemlerinde Aktivizm Koordinatörü'nün önerdiği etiketleri (hashtag) kullanarak ve Uluslararası Af Örgütü'ne atıfta bulunarak (@aforgutu) eylemlerinizin daha fazla kişiye ulaşmasını sağlarsınız.

LGBTİ H
İnsan Ha
#BenimBedenim

Trans Cinayetleri
Politiktir!

#BenimBedenim

Trans Kimlikler
Hastalık Değildir!

#BenimBedenim

Nefret C
S

#BenimBed

3. BÖLÜM:

YEREL GRUPLARIN İŞLEYİŞİ

Hakları
klarıdır!
BenimHaklarım

inayetlerine
Son!
BenimBenimHaklarım

Nefrete İnat
Yaşasın Hayat!
#BenimBedenimBenimHaklarım

Homofobi ve
Transfobiye
Karşı Acil Yasa!
#BenimBedenimBenimHaklarım

3.1. YEREL GRUPLARIN TEMEL İŞLEYİŞİ

Yerel gruplar,

- ✘ En az beş aktif kişiden oluşmalıdır.
- ✘ Düzenli olarak (örneğin iki haftada bir) grup toplantıları yapmalı; eylem ve etkinlikler planlayarak bunları hayata geçirmelidir.
- ✘ Toplantılarını düzenli olarak tutanak tutarak kayıt altına almalı ve toplantı notlarını gruptaki diğer kişiler ve Aktivizm Koordinatörü ile paylaşmalıdır.
- ✘ Çalışmalarını planlarken ve uygularken Aktivizm Koordinatörü ile iletişim halinde olmalıdır.
- ✘ Toplantılardan ve eylemlerden sonra ofise geri bildirimde bulunulmalıdır (Örneğin; katılımcı sayısı, kamuoyu tepkisi, yaşanan olumlu ve olumsuz gelişmeler vb.).
- ✘ Güncel kampanyalar ve tehlike altındaki bireyler üzerine mutlaka çalışmalıdır.
- ✘ Yeni üyelerin kazanılması için çalışmalıdır; bunun için yılda en az bir kere tanışma toplantısı yapmalıdır.
- ✘ Kendi içindeki görev dağılımını belirlerken (grup koordinatörü, kampanya sorumluları vb.) ve bir eylem planlarken demokratik olmalıdır.
- ✘ Uluslararası Af Örgütü amaç ve prensiplerini destekleyen herkese açık olmalı ve kendi ülkelerindeki kanunları ihlal etmeden çalışmalıdır.

Gruplar yukarıdaki temel kriterleri karşılamaları durumunda Uluslararası Af Örgütü'nün yerel grupları olarak kabul edilirler. Tüm iç prosedürleri yerine getiren gruplar Yönetim Kurulu'nun onayı ile resmi grup olurlar.

Yerel Gruplar Ne Yapamaz?

Yerel gruplar,

Uluslararası Af Örgütü'nü resmi olarak temsil edemezler ve Türkiye Şubesi'ne danışmadan Uluslararası Af Örgütü adına açıklamada bulunamazlar.

İnsan hakları ihlallerine dair Uluslararası Af Örgütü adına bilgi toplayamaz, araştırma yapamaz ve lobi faaliyetleri yürütemezler. Uluslararası Af Örgütü adına araştırma yapma ve açıklamalarda bulunma yetkisi Genel Sekreter aracılığıyla ilgili çalışanlara verilir. Lobi faaliyetleri ilgili çalışanlar tarafından yürütülür.

3.2. YEREL GRUPLARDA SORUMLULUK DAĞILIMI

Yerel gruplar, çalışmalarının daha sistemli ilerlemesi için demokratik yöntemlerle grubun büyüklüğüne ve gerçekleştirdikleri çalışmalara göre görev dağılımı yapabilir. Grup içerisinde bir veya birkaç kişi aşağıdaki sorumlulukları üstlenebilir.

Örneğin; eylem ve etkinliklerin genel koordinasyonun yürütülmesi ve Aktivizm Koordinatörü ile grup arasında iletişimin sağlanması için aktivistler kendi aralarından bir kişiyi 'Grup Koordinatörü' olarak belirleyebilir. Grup koordinatörünün genel koordinasyonu sağlamak dışında özel bir yetkisi yoktur.

Benzer şekilde, tematik sorumlular (örn. Mülteci Hakları Sorumlusu), belirli eylemlerin ve etkinliklerin koordinasyonun sağlanması (örn. Basın Özgürlüğü Günü Eylem Sorumlusu); eylemlerde ve etkinliklerde sosyal medya ve gerekiyorsa basın için fotoğraf çekilmesi ve bunların Aktivizm Koordinatörü ile paylaşılması (örn. Sosyal Medya Sorumlusu) ve yerel grup içerisinde iletişimin sağlanması ve yeni gelen üyelerin iletişim kanallarına dahil edilmesi (örn. İletişim Sorumlusu) için sorumlular belirleyebilir.

3.3. YEREL GRUPLARA OFİSTEN DESTEK

Yerel gruplar, Aktivizm Koordinatörü aracılığı ile Türkiye Şubesi'nden her zaman destek alabilir ve her türlü çalışmayla ilgili önerilerini iletebilir. Destek alınabilecek başlıca konular:

- ✘ Eylemlerin ve etkinliklerin içeriği ile ilgili destek,
- ✘ Kampanyalar ve diğer çalışma alanları hakkında bilgi (kampanya hedefleri, gerçekleştirilebilecek eylem ve etkinlik önerileri vb.),
- ✘ Tehlike altındaki bireyler ve acil eylemler ile ilgili bilgi,
- ✘ Kampanya ve tanıtım malzemeleri (broşür, bülten, rapor, dilekçe, poster, pankart, rozet, kırtasiye malzemesi vb.),
- ✘ Resmi prosedürlerin yerine getirilmesi (gerekli mercilere bildirimlerin yapılması vb.),
- ✘ Sosyal medya ve basını ilgilendiren konularla ilgili destek (eylem ve etkinliklerin duyurulması, basının davet edilmesi, sosyal medya duyuruları vb.).

Tüm bunların yanı sıra, aktivistlerimiz, aktivizm faaliyetlerine yönelik kendi bilgi ve becerilerini geliştirmek amacıyla Aktivizm Koordinatörü'nden insan hakları, aktivizm ve kampanyacılık eğitimleri talep edebilirler. Ayrıca yine bu amaç doğrultusunda toplumsal cinsiyet, LGBTİ hakları, mülteci hakları gibi tematik konular üzerine Uluslararası Af Örgütü çalışanlarının ve konu üzerine uzman konukların kolaylaştırıcılığında atölye ve eğitimler talep edebilir ve düzenleyebilir.

3.4. YEREL GRUP TOPLANTILARI

Toplantılarda gündem maddelerinin belirlenmesi zamanın daha verimli kullanılmasına ve çalışmaların daha iyi planlanmasına katkıda bulunur. Gündem maddelerine, toplantılardan önce grubun iletişim kanalları üzerinden birlikte karar verilebilir ve toplantılara öncelikli gündemler ele alınarak başlanabilir. Ayrıca toplantılar sırasında çıkacak yeni gündem maddeleri için zaman bırakılabilir ve bu maddeler en son ele alınabilir.

Bir kolaylaştırıcı (moderatör) seçin. Bu kişi belirlenen gündeme sadık kalınmasını ve eylem planının uygulanmasını sağlasın. Daha fazla insanı toplantıya dahil etmek için kolaylaştırıcıyı her toplantıda değiştirebilirsiniz.

Her toplantının sonunda bir eylem planının hazırlanması daha planlı ilerlemek ve çalışmaların takibini yapmak açısından etkilidir. Eylem planına bir sonraki toplantıya kadar kimin neyi yapmayı onayladığı ve ne zamana kadar yapacağı yazılır. Böylece herkes neyi takip etmesi gerektiğini açıkça bilir.

Eğer toplantınız iyi bir moderasyon ve planlamayla gerçekleştirilirse grup toplantılarınız ve eylemleriniz/etkinlikleriniz daha etkili olacaktır. Bu şekilde grubun sürdürülebilirliğini ve aktivistlerin motivasyonunun devamını sağlayabilirsiniz.

Hatırlanması gerekenler:

- ✘ Toplantıların hangi sıklıkta yapılacağına grup olarak karar verin.
- ✘ Toplantılara zamanında başlayın. Herkesin zamanına saygı gösterin ve belirlediğiniz saat aralıklarına uymaya çalışın.
- ✘ Toplantı gününü, zamanını ve yerini mümkün olduğunca aynı tutmaya çalışın ki insanlar ne zaman nereye gideceklerini bilsinler.
- ✘ Toplantı öncesinde toplantıyı ve gündem maddelerini bütün iletişim kanallarından duyurun.
- ✘ Gündeme bağlı kalın. Konuyu teğet geçmek ve uzun tartışmalar ilginç olabileceği gibi baltalayıcı ve zaman kaybı da olabilir.
- ✘ Tartışma için zaman bırakın. Katılımı teşvik edin, söz almak isteyenlerin söz aldığından ve söz alanların da başka kişilere konuşması için fırsat verdiğiinden emin olun. Ancak dinlemeyi tercih eden üyelere de saygı gösterin.
- ✘ Sürmekte olan eylem ve etkinlik planlarının konuşulmasının yanı sıra yeni önerilere ve gündemlere de açık olun.
- ✘ Herkesin karar alma mekanizmalarına dahil olmasını sağlayın.
- ✘ Toplantının özeti e-posta aracılığı ile tüm aktivistlerle paylaşın.
- ✘ Yeni gelenlere hoş geldiklerini hissettirin. Toplantılarda yeni gelenlerle tanışmak için toplantının başında zaman ayırın ve kendilerini dahil hissetmeleri için destek verin.
- ✘ Toplantılar eylem ve etkinlikleri hep birlikte planlamak ve hayata geçirmek için yapılır. Eylem ve etkinlik kararı veya planlaması olmayan toplantılar verimsizdir ve motivasyonu düşürebilir.

Tanışma toplantıları

Tanışma toplantıları önemlidir. Aktif üyelerin çoğunluğunu bu toplantılara gelen kişiler oluşturur. Bu toplantıların amacı, Uluslararası Af Örgütü'nün kampanyaları ve aktivizm faaliyetleri hakkında bilgi vermek ve yeni kişileri grubun çalışmalarına dahil etmektir. Tanışma toplantıları sırasında açık olmaya ve gelebilecek soruları cevaplamaya özen gösterin. İlk toplantının üzerinden çok zaman geçmeden bir eylem ya da etkinlik düzenlemek yeni gelen üyelerin motivasyonunu artırmak ve grubun bütünleşmesini sağlamak açısından etkilidir.

EK: İNSAN HAKLARI EVRENSEL BEYANNAMESİ

Onurlu bir yaşam sürmemiz için gerekli olan haklarımız 10 Aralık 1948'de Birleşmiş Milletler tarafından oybirliği ile kabul edilen İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde ilan edilmiştir. Beyanname, ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka bir görüş, ulusal ve sosyal köken, mülkiyet, doğum veya diğer statü ayrımı gözetmeksizin dünyadaki tüm insanlar için geçerli olan temel haklar listesini belirlemiştir.

Beyanname dünyada en fazla kabul görmüş insan hakları belgesidir. Yasal olarak bağlayıcı olmasa da Medeni ve Siyasi Haklar Uluslararası Sözleşmesi, Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi gibi devletler için bağlayıcılığı olan insan hakları sözleşmelerinin temelini oluşturur. Bu sözleşmeleri kabul eden devletler, bu tür sözleşmelerle gelen sorumluluklarını hayata geçirmekle yükümlüdür. Uluslararası Af Örgütü'nün çalışmalarının temelini de İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve diğer uluslararası insan hakları standartları oluşturur.

Madde 1

Bütün insanlar özgür, onur ve haklar bakımından eşit doğarlar. Akıl ve vicdanla donatılmışlardır, birbirlerine kardeşlik anlayışıyla davranmalıdırlar.

Madde 2

1. Herkes ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasi ya da başka türden kanaat, ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğuş veya başka türden statü gibi herhangi bir ayırım gözetilmeksizin, bu Bildirgede belirtilen bütün hak ve özgürlüklere sahiptir.
2. Ayrıca, bağımsız, vesayet altında ya da kendi kendini yönetemeyen ya da egemenliği başka yollardan sınırlanmış bir ülke olsun ya da olmasın, bir kişinin uyruğu olduğu ülke ya da memleketin siyasi, hukuksal ya da uluslararası statüsüne dayanarak hiçbir ayırım yapılamaz.

Madde 3

Herkesin yaşama hakkı ile kişi özgürlüğü ve güvenliğine hakkı vardır.

Madde 4

Hiç kimse, kölelik ya da kulluk altında tutulamaz; her türden kölelik ve köle ticareti yasaktır.

Madde 5

Hiç kimseye işkence ya da zalimce, insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele ya da ceza uygulanamaz.

Madde 6

Herkesin, nerede olursa olsun, yasa önünde bir kişi olarak tanınma hakkı vardır.

Madde 7

Herkes yasa önünde eşittir ve ayırım gözetilmeksizin yasa tarafından eşit korunmaya hakkı vardır. Herkes, bu Bildirgeye aykırı herhangi bir ayrımcılığa ve ayrımcı kısırtmalara karşı eşit korunma hakkına sahiptir.

Madde 8

Herkesin anayasa ya da yasayla tanınmış temel haklarını ihlal eden eylemlere karşı yetkili ulusal mahkemeler eliyle etkin bir yargı yolundan yararlanma hakkı vardır.

Madde 9

Hiç kimse keyfi olarak yakalanamaz, tutuklanamaz ve sürgün edilemez.

Madde 10

Herkesin, hak ve yükümlülüklerinin belirlenmesinde ve kendisine herhangi bir suç isnadında bağımsız ve yansız bir mahkeme tarafından tam bir eşitlikle, hakça ve kamuya açık olarak yargılanmaya hakkı vardır.

Madde 11

1. Kendisine cezai bir suç yüklenen herkesin, savunması için gerekli olan tüm güvencelerin tanındığı, kamuya açık bir yargılanma sonucunda suçluluğu yasaya göre kanıtlanıncaya kadar suçsuz sayılma hakkı vardır.
2. Hiç kimse, işlendiği sırada ulusal ya da uluslararası hukuka göre suç oluşturmayan herhangi bir fiil yapmak ya da yapmamaktan dolayı suçlu sayılamaz. Kimseye, suçun işlendiği sırada yasalarda öngörülen cezadan daha ağır bir ceza verilemez.

Madde 12

Hiç kimsenin özel yaşamına, ailesine, evine ya da yazışmasına keyfi olarak karışılmaz, onuruna ve adına saldırılamaz. Herkesin, bu gibi müdahale ya da saldırılara karşı yasa tarafından korunma hakkı vardır.

Madde 13

1. Herkesin, her Devletin sınırları içinde seyahat ve oturma özgürlüğüne hakkı vardır.
2. Herkes, kendi ülkesi de dahil, herhangi bir ülkeden ayrılma ve o ülkeye dönme hakkına sahiptir.

Madde 14

1. Herkesin, sürekli baskı altında tutulduğunda, başka ülkelere sığınma ve kabul edilme hakkı vardır.
2. Gerçekten siyasal nitelik taşımayan suçlardan kaynaklanan ya da Birleşmiş Milletlerin amaç ve ilkelerine aykırı fiillerden kaynaklanan kovuşturma durumunda, bu hak ileri sürülemez.

Madde 15

1. Herkesin bir ülkenin yurttaşı olmaya hakkı vardır.
2. Hiç kimse keyfi olarak uyrukluğundan yoksun bırakılamaz, kimsenin uyrukluğunu değiştirme hakkı yadsınamaz.

Madde 16

1. Yetişkin erkeklerle kadınların, ırk, uyrukluğa ya da din bakımından herhangi bir sınırlama yapılmaksızın, evlenmeye ve bir aile kurmaya hakkı vardır. Evlenmede, evlilikte ve evliliğin bozulmasında hakları eşittir.
2. Evlilik, ancak evlenmeye niyetlenen eşlerin özgür ve tam oluruyla yapılır.
3. Aile, toplumun doğal ve temel birimidir; toplum ve Devlet tarafından korunur.

Madde 17

1. Herkesin, tek başına ya da başkalarıyla ortaklık içinde, mülkiyet hakkı vardır.
2. Kimse mülkiyetinden keyfi olarak yoksun bırakılamaz.

Madde 18

Herkesin düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne hakkı vardır; bu hak, din veya inancını değiştirme özgürlüğünü ve din veya inancını, tek başına veya topluca ve kamuya açık veya özel olarak öğretme, uygulama, ibadet ve uyma yoluyla açıklama serbestliğini de kapsar.

Madde 19

Herkesin kanaat ve ifade özgürlüğüne hakkı vardır; bu hak, müdahale olmaksızın kanaat taşıma ve herhangi bir yoldan ve ülke sınırlarını gözetmeksizin bilgi ve fikirlerle ulaşmaya çalışma, onları edinme ve yayma serbestliğini de kapsar.

Madde 20

1. Herkes, barış içinde toplanma ve örgütlenme hakkına sahiptir.
2. Hiç kimse, bir örgüte üye olmaya zorlanamaz.

Madde 21

1. Herkes, doğrudan ya da serbestçe seçilmiş temsilcileri aracılığıyla ülkesinin yönetimine katılma hakkına sahiptir.
2. Herkesin, ülkesinde kamu hizmetlerinden eşit yararlanma hakkı vardır.
3. Halk iradesi, hükümet otoritesinin temelini oluşturmalıdır; bu irade, genel ve eşit oy hakkı ile gizli ve serbest oylama yoluyla, belirli aralıklarla yapılan dürüst seçimlerle belirtilir.

Madde 22

Herkesin, toplumun bir üyesi olarak, toplumsal güvenliğe hakkı vardır; ulusal çabalarla, uluslararası işbirliği yoluyla ve her Devletin örgütlenme ve kaynaklarına göre herkes insan onuru ve kişiliğinin özgür gelişmesi bakımından vazgeçilmez olan ekonomik, toplumsal ve kültürel haklarının gerçekleştirilmesi hakkına sahiptir.

Madde 23

1. Herkesin çalışma, işini özgürce seçme, adil ve elverişli koşullarda çalışma ve işsizliğe karşı korunma hakkı vardır.
2. Herkesin, herhangi bir ayırım gözetilmeksizin, eşit iş için eşit ücrete hakkı vardır.
3. Çalışan herkesin, kendisi ve ailesi için insan onuruna yaraşır bir yaşam sağlayacak düzeyde, adil ve elverişli ücretlendirilmeye hakkı vardır; bu, gerekirse, başka toplumsal korunma yollarıyla desteklenmelidir.
4. Herkesin, çıkarını korumak için sendika kurma ya da sendikaya üye olma hakkı vardır.

Madde 24

Herkesin, dinlenme ve boş zamana hakkı vardır; bu, iş saatlerinin makul ölçüde sınırlandırılması ve belirli aralıklarla ücretli tatil yapma hakkını da kapsar.

Madde 25

1. Herkesin, kendisinin ve ailesinin sağlığı ve iyi yaşaması için yeterli yaşama standartlarına hakkı vardır; bu hak, beslenme, giyim, konut, tıbbi bakım ile gerekli toplumsal hizmetleri ve işsizlik, hastalık, sakatlık, dulluk, yaşlılık ya da kendi denetiminin dışındaki koşullardan kaynaklanan başka geçimini sağlayamama durumlarında güvenlik hakkını da kapsar.
2. Anne ve çocukların özel bakım ve yardıma hakları vardır. Tüm çocuklar, evlilik içi ya da dışı doğmuş olmalarına bakılmaksızın, aynı toplumsal korumadan yararlanır.

Madde 26

1. Herkes, eğitim hakkına sahiptir. Eğitim, en azından ilk ve temel öğrenim aşamalarında parasızdır. İlköğretim zorunludur. Teknik ve mesleki eğitim herkese açıktır. Yüksek öğrenim, yeteneğe göre herkese eşit olarak sağlanır.
2. Eğitim, insan kişiliğinin tam geliştirilmesine, insan haklarına ve temel özgürlüklere saygıyı güçlendirmeye yönelik olmalıdır. Eğitim, bütün uluslar, ırklar ve dinsel gruplar arasında anlayış, hoşgörü ve dostluğu yerleştirmeli ve Birleşmiş Milletlerin barışı koruma yolundaki etkinliklerini güçlendirmelidir.
3. Ana-babalar, çocuklarına verilecek eğitimi seçmede öncelikli hak sahibidir.

Madde 27

1. Herkes, topluluğun kültürel yaşamına özgürce katılma, sanattan yararlanma ve bilimsel gelişmeye katılarak onun yararlarını paylaşma hakkına sahiptir.
2. Herkesin kendi yaratısı olan bilim, yazın ve sanat ürünlerinden doğan manevi ve maddi çıkarlarının korunmasına hakkı vardır.

Madde 28

Herkesin bu Bildirgede ileri sürülen hak ve özgürlüklerin tam olarak gerçekleşebileceği bir toplumsal ve uluslararası düzene hakkı vardır.

Madde 29

1. Herkesin, kişiliğinin özgürce ve tam gelişmesine olanak sağlayan tek ortam olan topluluğuna karşı ödevleri vardır.
2. Herkes, hak ve özgürlüklerini kullanırken, ancak başkalarının hak ve özgürlüklerinin gereğince tanınması ve bunlara saygı gösterilmesinin sağlanması ile demokratik bir toplumdaki ahlak, kamu düzeni ve genel refahın adil gereklerinin karşılanması amacıyla, yasayla belirlenmiş sınırlamalara bağlı olabilir.
3. Bu hak ve özgürlükler, hiçbir koşulda Birleşmiş Milletlerin amaç ve ilkelerine aykırı olarak kullanılamaz.

Madde 30

Bu Bildirgenin hiçbir hükmü, herhangi bir Devlet, grup ya da kişiye, burada belirtilen hak ve özgürlüklerden herhangi birinin yok edilmesini amaçlayan herhangi bir etkinlikte ve eylemde bulunma hakkı verecek şekilde yorumlanamaz.

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ TÜRKİYE ŞUBESİ
YEREL GRUPLAR İÇİN AKTİVİZM ELKİTABI

ULUSLARARASI
AF ÖRGÜTÜ

